

# **Kwaliteitsimpuls Verblijfsrecreatie Projectplan**

d.d. 24 november 2014  
Concept

# 1. Inleiding

*Het RNV project Vitale Vakantieparken komt in een nieuwe fase. Ook lokaal is dit het geval, en is daarom een herijking van de projectmatige aanpak aan de orde. Daarnaast vragen de ambities uit het coalitieakkoord 'Vertrouwen geven, verantwoordelijkheid nemen' om de vaststelling van een richtinggevende beleidskader om het project Kwaliteitsimpuls Verblijfsrecreatie inhoudelijk voortvarend uit te kunnen voeren.*

In dit projectplan zijn de inhoudelijke koers en de projectmatige aanpak uitgewerkt. Het vormt daarmee zowel het organisatorisch/financieel/planmatig kader als het inhoudelijk beleidsmatig raamwerk voor de uitvoering van het project.

## **Vitale Vakantieparken**

Binnen de regio noord Veluwe is vorig jaar het programma 'Vitale Vakantieparken' gestart. Dit programma, waarin 8 Noord Veluwe gemeenten, de provincie, ondernemers en vele andere samenwerken aan tal van vraagstukken op en rond de vakantieparken, maakt onderdeel uit van het regiocontract zoals dat eind juni 2013 door Provinciale Staten van Gelderland is vastgesteld. Het beoogd resultaat is het versterken van de verblijfsrecreatie op de Noord Veluwe, in nauwe samenwerking tussen publieke en private partners, met een gezamenlijke en integrale aanpak, gericht op:

- het verhogen van de kwaliteit en uitstraling van de verblijfsrecreatie,
- het voorkomen en/of beëindigen van ongewenste situaties op vakantieparken.

Het programma Vitale Vakantieparken kent een meer sporenaanpak op de gebieden: 'economische kwaliteit', 'ruimtelijke kwaliteit' en 'veiligheid en leefbaarheid'. Binnen deze sporen wordt 'sectoraal' beleid ontwikkeld, daarnaast wordt gestreefd naar integrale meerwaarde (crossovers).

Het programma bestaat grofweg uit 3 fasen:

- *Inventarisatie*: In beeld brengen van de sector, het aantal parken, karakteristieken, de kansen en problemen.
- *Koers en Richting*: Het bepalen van een visie voor de sector en het bepalen van richting. Tevens het ontwikkelen van het (beleids)instrumentarium dat specifiek ingezet kan worden op RO, economisch en juridisch vlak.
- *Uitvoering*: Het uitvoeren van programmaonderdelen en de projecten.

Het project is verder beschreven in het door het DB van de RNV geaccordeerd projectvoorstel (corsanr.: 13026820).

## **Stand van zaken**

Op regionaal niveau wordt er door de gemeenten, provincie en anderen op alle sporen in toenemende mate informatie uitgewisseld en samengewerkt. Het afgelopen jaar zijn (nadere) inventariserende onderzoeken verricht, die hebben geleid tot verdiepende inzichten in de sector, en tot concrete (handhavings-) acties. Concluderend is de opgave voor het regioprogramma Vitale Vakantieparken als volgt gedefinieerd:

- De *kwaliteit* van het aanbod is in toeristisch-recreatief perspectief (zwaar) *onder de maat* en een *kwaliteitsimpuls is noodzakelijk*.
- De transformatie- en herstructureringsopgave dient zich de komende jaren in *aanzienlijke omvang* aan (6-7 honderd ha zeker).
- De *veiligheidsproblemen* zijn serieus en vragen om adequate actie (maar zijn nu nog behapbaar).
- De vraagstukken spelen in *iedere gemeente* (meer of minder).
- Maar; *ieder park is 'uniek'*.
- Leidend inzicht: *Maatwerk binnen regionaal kader*.

In september 2013 heeft het college het projectplan 'Kwaliteitsimpuls Verblijfsrecreatie' vastgesteld (corsanr.: 13037739). Dit projectplan geeft richting aan de Ermelose invulling van het regionale project Vitale Vakantieparken. De doelstelling voor Ermelo is:

*"Het realiseren van een succesvolle transformatie van de verblijfsrecreatiesector, waarbij enerzijds de 'goede' recreatiebedrijven ruimte krijgen voor ontwikkeling, en anderzijds bedrijven waar geen feitelijk recreatief gebruik meer plaatsvindt worden onttrokken of getransformeerd."*

Deze lijn is bestendigd in het coalitieakkoord. De focus van de opgave wordt gelegd bij de ontwikkeling vanuit het economisch perspectief: De recreatie en toerisme sector is in Ermelo een belangrijke sector, gelet

op investeringen, (in potentie) werkgelegenheid en directe en indirecte bestedingen en zorgt zodoende voor (economische) dynamiek.

Het regionaal programma Vitale Vakantieparken, en de lokale uitwerking Kwaliteitsimpuls Verblijfsrecreatie vormen dan ook een integraal onderdeel van het op te stellen Economisch Programma.

### **Herijken Projectplan**

De uitgevoerde inventarisaties hebben tot het inzicht geleid dat zowel gestreefd moet worden naar integrale beleidskaders, maar ook dat ieder park uniek is, en om een specifieke aanpak vraagt. Tevens is gebleken dat ondernemers/vve's en andere eigenaren/beheerders ideeën hebben en initiatieven ontplooiën die kansen bieden. Kansen om parken een impuls te geven, maar ook kansen om parken in andere richting te bewegen (bv. overbruggingshuisvesting, maatschappelijke opvang, (zorg)woningen).

Op dit moment bevindt het programma zich in de regio, maar zeker ook in Ermelo op een kantelpunt:

*'Van inventarisatie en 'bij elkaar brengen', naar concrete vertaling hiervan in beleidsproducten, uitvoering en zichtbaar resultaat.'*

Dat vraagt om een andere projectinrichting en aansturing. Concluderend kan worden gesteld dat er behoefte is aan een inhoudelijke en organisatorische herijking van het projectplan zodat daarmee de uitvoering (weer) in lijn komt met de ambities uit het coalitieakkoord.

Dit herijkte projectplan beschrijft de strategische richting voor de gemeente Ermelo als opmaat voor het te vormen beleid (hoofdstuk 2), de vertaling hiervan in te realiseren producten en resultaten (hoofdstuk 3), en de organisatorische inrichting, planning en financiële consequenties van het project (hoofdstuk 4).

## 2. Inhoudelijk Beleidskader / Strategie

Voor de verdere uitwerking van het project Kwaliteitsimpuls Verblijfsrecreatie is het gewenst om in een vroeg stadium over een inhoudelijk kader te beschikken. Dit inhoudelijk kader is de opmaat naar de beleidsproducten die verder in dit projectplan worden voorgesteld; in deze beleidsproducten zullen zowel het toeristisch-economisch beleid voor de vrijetijdsector alsook het ruimtelijk beleid met betrekking tot de verblijfsrecreatie verder worden uitgewerkt. Deze beleidsdocumenten zullen te zijner tijd voor besluitvorming aan de raad voorgelegd worden.

### **Inventarisatie**

Uit de bouwstenen die in de afgelopen maanden zijn verzameld blijkt dat Ermelo weliswaar 98 terreinen kent met de bestemming Verblijfsrecreatie, maar dat de locaties onderling in veel opzichten van elkaar verschillen. Criteria waarop onderscheid gemaakt kan worden zijn bijvoorbeeld:

- Eigendomssituatie: terreinen in eigendom/pacht bij een ondernemer, of een vve
- Exploitatie: kampeerplaatsen of verblijfsobjecten kortdurend of per jaar verhuurd
- Bebouwing: stacaravans, bungalows of plaatsen voor toeristisch kamperen
- Gebruik: recreatief of niet-recreatief (dus in strijd met de bestemming)
- (Ruimtelijke) kwaliteit: van verzorgd tot verpauperd
- Voorzieningen: het al dan niet aanwezig zijn van recreatieve voorzieningen

Het overgrote deel (76) van de Ermelose recreatierreinen valt te typeren als 'tweede woningpark', waarbij eigenaren of gebruikers van het recreatieobject gedurende lange tijd de beschikking hebben over het gebruik. Aan de andere kant van het recreatieve spectrum beschikt Ermelo over een aantal prachtige kampeerbedrijven, waarvan enkele ook de ambitie hebben om te groeien. De uitkomsten van de diverse onderzoeken zijn samengevat in bijlage 1.

### **Doel**

Het doel van het project is het verbeteren van de kwaliteit, gebruik en imago van de verblijfsrecreatie in Ermelo, als onderdeel van een stimuleringsagenda Recreatie & Toerisme (coalitieprogramma). De focus ligt op de transformatie van vakantieparken. Parken met een recreatief gebruik worden gefaciliteerd in hun (door)ontwikkeling. Op bedrijven met andersoortig gebruik zal transformatie plaatsvinden in gebruik, fysieke inrichting of bestemming.

Naast vakantieparken zijn er andere voorzieningen voor verblijfsrecreatie in Ermelo (w.o. hotel, bed and breakfast, etc). Deze voorzieningen maken vooralsnog geen onderdeel uit van dit project. Mocht blijken dat ook daar een behoefte bestaat aan uitbreiding van mogelijkheden, of dat anderszins vragen/uitdagingen bestaan wordt bekeken of zij alsnog worden geïntegreerd.

*"Het realiseren van een succesvolle transformatie van de verblijfsrecreatiesector, waarbij enerzijds de 'goede' recreatiebedrijven ruimte krijgen voor ontwikkeling, en anderzijds bedrijven waar geen feitelijk recreatief gebruik meer plaatsvindt worden onttrokken of getransformeerd."*

### **Perspectieven**

De veelzijdigheid in economische en ruimtelijke verschijningsvormen maakt dat naast generieke maatregelen ook individueel maatwerk nodig zal blijken te zijn. Hiervoor stellen wij voor om het reeds eerder vastgestelde onderscheid tussen bedrijven met en zonder recreatieve potentie verder uit te werken.

- Een *ontwikkelperspectief* is er voor bedrijven die kansen zien, waar investeringsbereidheid en ondernemerschap is, en waar de huidige bedrijfsomstandigheden kansen voor een gezonde economische ontwikkeling geven.
- Een *veranderperspectief* is er voor terreinen waar momenteel de noodzaak tot veranderen bestaat als gevolg van huidig gebruik, exploitatie en/of waar geen ondernemer meer aanwezig is en waar de recreatie geen hoofdfunctie meer is.

Dit beleid wordt voor de beide sporen verder uitgewerkt, waarbij gedacht wordt aan:

Ontwikkelperspectief:

- Meer mogelijkheden voor ondernemers om het recreatieterrein naar eigen inzicht te gebruiken, om daarmee beter in te kunnen spelen op ontwikkelingen in de markt
  - o minder regels voor inrichting van terreinen
  - o verruiming bouwmogelijkheden
  - o verruiming invulling definitie 'recreatie', waarmee verblijfsrecreatie met andere vormen van (dag)recreatie gecombineerd kunnen worden (bv. ruiterroutes, horecagebruik, etc.)
- Meer/eenvoudiger mogelijkheden voor ondernemers om een recreatieterrein uit te breiden
  - o natuur- en milieuprocedures versoepelen
  - o erfpachtgebruik gemeentelijke locaties
- Stimuleren dat ondernemers ook daadwerkelijk gebruik maken van de verruimde mogelijkheden
  - o meer investeringscapaciteit
  - o inspiratie voor nieuwe recreatieconcepten
  - o innovatie stimuleren
  - o glasvezel voor recreatieterreinen
- Gemeente steunt ondernemer in recreatief gebruik
  - o actieve handhaving ter voorkoming permanente bewoning

Veranderperspectief:

- De eerste optie is en blijft om deze bedrijven 'weer terug te brengen naar de (verblijfs)recreatieve sector'
- Als er bereidheid is en verantwoordelijkheid gevoeld wordt, maar er geen reëel toekomstperspectief voor een recreatiefunctie meer bestaat, dan kan sanering van deze functie aan de orde zijn. Afhankelijk van diverse voorwaarden kan (al dan niet voor bepaalde tijd) gedacht worden aan functieverandering naar:
  - o dagrecreatie
  - o andere vormen van tijdelijke huisvesting, zoals arbeidsmigranten, expats, overbruggingsbewoning, maatschappelijke opvang
  - o zorgfuncties
  - o natuur
  - o wonen
- Wanneer er geen basis is voor functieverandering kan ook een koude sanering aan de orde zijn (door middel van handhaving); dit zal permanente bewoning terugdringen, maar in veel gevallen wellicht niet leiden tot ruimtelijke winst (dwz geen sanering van functie en/of woningen/parken).

***Beleidsuitgangspunten***

Om bovenstaande richtingen nader uit te werken zijn 10 beleidsuitgangspunten geformuleerd. Deze vormen de opmaat tot de te vormen beleidskaders, en liggen inhoudelijk hier aan ten grondslag. Zij vormen hiermee het inhoudelijke kaderstelling voor het te vormen beleid. Bij de nadere invulling en formulering van dit beleid worden de uitgangspunten getoetst aan bestaande beleidskaders.

***1. Biedt ontwikkelmogelijkheden aan kansrijke parken***

- Parken met ambitie lopen nu tegen beperkingen aan, deze staan verdergaande recreatieve ontwikkeling in de weg. We willen zoeken naar mogelijkheden om deze parken meer ontwikkelruimte te geven, bijvoorbeeld door het dereguleren van het bestemmingsplan of door versoepeling van uitbreidingsmogelijkheden.
- In het integraal gemeentelijk beleid mag recreatie wel wat zwaarder worden meegewogen, zeker bij belangentegenstellingen tussen afzonderlijke beleidsterreinen.

***2. Zoek een oplossing voor bedrijven/locaties die geen recreatief perspectief meer hebben***

- Voor die parken die nu feitelijk niet meer in gebruik zijn als recreatiebedrijf en waar geen perspectief meer bestaat voor verblijfsrecreatie moet gezocht worden naar een passende bestemming (binnen RO, milieu en overige kaders).
- Breng daarbij clusters van parken in beeld om tot integrale oplossingen te komen.

### 3. Maak onderscheid tussen parken

- Elk park is anders en vergt een specifieke benadering.
- Per park beoordelen (samen met exploitant) of er een kansrijke recreatieve toekomst is.
- Er is geen kansrijke toekomst voor een park als het niet overwegend recreatief gebruikt wordt.
- In dat geval moet samen met ondernemer worden gezocht naar andere mogelijkheden voor de toekomst.
- Het beëindigen van oneigenlijk gebruik vergt een specifieke benadering per park.
- Niet alle parken kunnen direct worden opgepakt, en behoeven direct aandacht. Stel prioriteiten op basis van het te vormen beleid, en signalen van ondernemers.

### 4. Denk gemeente-overstijgend

- Samen met de regiogemeenten willen we komen tot een samenhangend beleid voor ontwikkeling, transformatie en marketing.
- Daarvoor is Ermelo bereid regionaal bindende afspraken te maken over een gemeenschappelijke visie, bijvoorbeeld in de vorm van een intergemeentelijke structuurvisie.
- Het is *gewenst* dat alle deelnemende gemeenten zich vooraf committeren aan het voornemen om een intergemeentelijke structuurvisie op te stellen.

### 5. Kies een duidelijke positie als gemeente en regio

- De rol van de gemeente is het bieden van mogelijkheden, de ondernemers moeten de kansen verzilveren.
- Daarvoor is een actieve, meedenkende overheid nodig.
- De gemeente is *aanjager* en *netwerkpartner*.
- Maar die overheid moet ook bereid zijn om dingen los te laten.
- Maak recreatie speerpunt van het economisch beleid en maak andere beleidsterreinen dienstbaar aan de gewenste recreatieve ontwikkeling.
- Inzetten op innovatie en ondernemerschap.
- Experimenten met financieel instrumentarium als herverkavelingsinstrumenten en vereveningsfondsen<sup>1</sup>.
- Dit betekent dan ook dat de gemeente en de regio niet actief parken gaan uitkopen.

### 6. Inzet van handhaving

- In het kader van Vitale Vakantieparken is handhaving een middel, geen doel op zich.
- Handhaving wordt daarom strategisch ingezet, bijvoorbeeld om een park weer terug te brengen naar het volledig recreatief gebruik.
- Oneigenlijk gebruik, zoals permanente bewoning of bewoning door arbeidsmigranten, is niet verenigbaar met een recreatiebestemming.
- Toename van oneigenlijk gebruik moet worden voorkomen.

### 7. Bewoning van recreatiewoningen door arbeidsmigranten

- Op regionaal niveau eenduidig beleid voeren met betrekking tot huisvesting van arbeidsmigranten.
- Er moet een lange-termijn-visie komen met betrekking tot huisvesting van arbeidsmigranten.
- Vooruitlopend op definitieve oplossingen is tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten nodig.
- Sommige parken dienen nu voor tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten, hiervoor moeten oplossingen in beeld worden gebracht.
- Combinatie in een park van recreatie en tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten is ongewenst.

### 8. Het permanent bewonen van recreatiewoningen

- Het huidige beleid met betrekking tot handhaving permanente bewoning handhaven (i.r.t. het onlangs vastgestelde facetbestemmingsplan Recreatieterreinen, permanente bewoning).
- Als aan strikte (nader te bepalen) criteria en voorwaarden wordt voldaan zou het transformeren van een (voormalige) vakantiepark in een reguliere woonbestemming wellicht een optie kunnen zijn; als voorwaarde moet daarbij in ieder geval gedacht worden aan vereffening ten gunste van de saneringsopgave.

---

<sup>1</sup> In samenwerking met RNV wordt in beeld gebracht in hoeverre 'nieuw' ruimtelijk/financieel instrumentarium toepasbaar is. Hierbij wordt onder andere gedacht aan herverkaveling ('ruilen' van gronden om meer aaneengesloten ontwikkelgebieden te realiseren) en financiële vereffening (fondsvorming door 'afromen' van winsten op ontwikkellocaties ten gunste van saneringsopgaven).

9. Overbruggingsbewoning

- Er is behoefte aan specifieke vormen van huisvesting voor mensen die tijdelijk niet terecht kunnen op de reguliere woningmarkt.
- We zullen onderzoeken onder welke voorwaarden recreatiewoningen kunnen worden gebruikt voor 'sociale huisvesting' voor deze doelgroep.
- In het kader van maatschappelijke opvang wordt onderzocht of er mogelijkheden zijn om (voor specifieke doelgroepen) in tijdelijke huisvesting te voorzien op een vakantiepark.

10. Betrek vitale vakantieparken als onderdeel van de Stimuleringsagenda T&R

- Voor de verdere ontwikkeling van de vrijetijdssector is een integrale aanpak nodig.
- Het gaat dan bijvoorbeeld ook om andere vormen van verblijf (hotel, pension, B&B of groepsaccommodaties).
- Naast verblijfsrecreatie is er in onze gemeente ook dagrecreatie; zowel de verblijfgasten als de bezoekers voor een dag willen gebruik kunnen maken van uitstekende toeristische voorzieningen
- Goed ondernemerschap kan gefaciliteerd worden door gunstige omgevingsfactoren; voor de recreatiesector kan dan gedacht worden aan bereikbaarheid, glasvezel, toegankelijkheid van natuur
- Verder komen in deze stimuleringsagenda ook regionale samenwerking, evenementen, gebiedspromotie en Veluwemarketing aan bod

### 3. Aanpak

De (re)vitalisering van de vakantieparken op de Noord Veluwe en in Ermelo is een uitdagende opgave. Niet alleen moet (nieuw) beleidsinstrumentarium worden ontwikkeld, ook zullen historisch ontstane situaties moeten worden doorbroken, veranderd en soms aangepakt. Dit vraagt enerzijds om een gestructureerde aanpak met duidelijke kaders, en anderzijds om ondernemerschap en vastberadenheid. Het kan dus voorkomen dat in de aanpak van voorbedachte paden moet worden afgeweken, of dat af en toe 'de neus gestoten' wordt. Het bewust zijn van deze risico's en onzekerheden is de eerste stap om er mee om te gaan en ze hanteerbaar te maken. Zowel in de beleidsvorming en uitvoering, als van de projectorganisatie en de samenwerkende partners zal deze instelling en de benodigde flexibiliteit worden gevraagd. De gemeente is in dit proces *aanjager* en *netwerkpartner*. Dit houdt in dat er kader worden gecreëerd, partijen bij elkaar worden gebracht, oplossingsrichtingen worden aangereikt, etc. De daadwerkelijke verandering en innovatiekracht zal uit de ondernemers komen. De wisselwerking en afstemming tussen het lokale en regionale niveau dient hierbij ook worden beschouwd. Ook zal nadrukkelijk een evenwicht gezocht moeten worden tussen het stimuleren van de bedrijven die zich in de sector door willen/kunnen ontwikkelen, en bedrijven waarvoor een transformatie aan de orde is.

#### ***Twee fasen aanpak***

Door het programma Vitale Vakantieparken is een 'format' gemaakt voor het opstellen van een gemeentelijk actieplan verblijfsrecreatie. Dit format kent, op basis van de specifieke situatie in de gemeente, rekening houdend met de bovenlokale ontwikkelingen en de lokale issues, de volgende onderwerpen:

- Waar liggen de (bestuurlijke) prioriteiten,
- Welke (beleid)lijnen gelden de komende jaren (doelen),
- Welke concrete acties worden ingezet om de doelen te halen,
- Op welke manier wordt bepaald of de gestelde doelen zijn gehaald.

Deze aanpak kenmerkt zich door het op orde krijgen, actualiseren van het (beleids)instrumentarium, en het concreet uitvoeren van projecten. In Ermelo wordt dit vertaald naar een *twee fasen* aanpak:

#### **1 - Beleidsfase**

In de beleidsfase wordt de beleidscontext gecreëerd waarbinnen de uitvoering van de concrete projecten een plek krijgt. De 10 beleidsuitgangspunten vormen hiervoor de opmaat. Deze worden uitgewerkt in:

- Intergemeentelijke Structuurvisie
- Stimuleringsagenda Recreatie & Toerisme
- Beleidsvisie Vakantieparken Ermelo
- Gebiedsgerichte visies
- Geactualiseerd Bestemmingsplan(nen)
- Handhavingstrategie

#### **2 - Uitvoeringsfase**

In de uitvoeringsfase wordt per park of parkencluster concreet invulling gegeven aan het beschreven ontwikkel- of veranderperspectief. Concrete resultaten hierbij zijn:

- Opzetten van Groei/Krimpstrategie en een business case
- Initiëren van ondernemersplatforms voor innovatie en ontwikkeling van de sector
- 'Makelen' tussen ondernemersinitiatieven en uitgangspunten uit de visies
- Uitvoeren van 'transitieprojecten' (individuele parkenaanpak, waarbij parken van gebruik en/of functie wijzigen)
- Strategische inzet handhaving

#### ***Beleidsfase***

In deze fase wordt het beleidskader gedefinieerd, zowel voor de R&T sector als geheel als specifiek voor de vakantieparken. Uitgangspunt bij alle documenten is 'het binnen kaders zoeken naar de ruimte voor ondernemerschap op vakantieparken'.

Procesmatig wordt een aantal beleidsdocumenten gelijktijdig gerealiseerd. Zo zal het opstellen van de structuurvisie, de handhavingvisie en de beleidsvisies voor de vakantieparken grotendeels parallel lopen.

De volgende beleidsproducten worden opgesteld:

#### 1. Intergemeentelijke structuurvisie

Vanuit het regionaal programma Vitale Vakantieparken wordt ingezet op een intergemeentelijke



structuurvisie, waarin visie en beleid van de deelnemende gemeenten wordt afgestemd. In het vierde kwartaal van 2014 wordt dit proces gestart. In eerste instantie wordt bepaald welke vorm en inhoud deze structuurvisie krijgt. Vervolgens worden inhoudelijke afspraken gemaakt.

Belangrijk is om te realiseren dat tempo en inhoud bepaald wordt door de samenwerkende gemeenten, en dat we voor het succesvol afronden hiervan dus afhankelijk zijn van anderen.

## 2. Stimuleringsagenda Recreatie & Toerisme

Als uitwerking van het coalitieakkoord wordt een 'Stimuleringsagenda Recreatie & Toerisme' opgesteld. Dit wordt de kapstok waaraan ontwikkelingen en projecten binnen de sector worden opgehangen. Deze agenda kent een eigen dynamiek, maar is direct verbonden met het project Kwaliteitsimpuls Verblijfsrecreatie. Immers, de inhoudelijke keuzen in de Stimuleringsagenda zijn van invloed op dit project. In de stimuleringsagenda wordt onder andere bepaald:

- welke ontwikkelingen in de markt voor Ermelo van belang zijn en waar wij op inspelen,
- hoe we Ermelo gaan promoten en welke marketing we inzetten (in welk verband(en))
- de vormgeving/organisatie van evenementen/activiteitenprogramma
- rol positie VVV

## 3. Beleidsvisie Functieverandering Verblijfsrecreatie:

In de specifieke situatie van Ermelo kan worden afgevraagd of uitwerking van projecten ten behoeve van de verblijfsrecreatie sectoraal of gebiedsgericht moet plaatsvinden. Veel van de recreatieterreinen liggen in één van de drie recreatieclusters (Tonselse Veld, Horst, Drieërweg).

Wanneer gekozen wordt om de gewenste kwaliteitsverbetering (ook) gebiedsgericht aan te pakken dan behoort het tot de mogelijkheden om hiervoor met één van de clusters te starten. Deze gebiedsgerichte benadering wordt verder uitgewerkt in gebiedsgerichte visies.

### A) Visie Kwaliteitsimpuls Verblijfsrecreatie

In Ermelo is een groot spectrum aan vakantieparken te onderscheiden. De uiteinden van dit spectrum kent grofweg twee typen parken: Eén type dat voldoet aan het gewenste beeld/gebruik, en heeft een toekomstperspectief mits aan de juiste randvoorwaarden wordt voldaan. Het andere type park kent een gebruik dat niet past binnen de bestemming en heeft geen toekomst binnen de verblijfsrecreatie.

Om de beïnvloedingsmogelijkheden goed in beeld te brengen wordt een inhoudelijke visie op de sector ontwikkeld. Hiermee wordt vorm en inhoud gegeven aan de term "Kwaliteitsimpuls Verblijfsrecreatie":

- welke ontwikkelingen in de markt/sector zijn er,
- wanneer heeft een park toekomstperspectief (grootte, vorm van exploitatie, type accommodaties, etc.),
- wat is de toekomstwaarde van de parken,
- welke parken, of clusters van parken in Ermelo hebben welk toekomstperspectief,
- welke ontwikkelrichtingen willen we stimuleren en welke niet,
- hoe heeft het gemeentelijk beleid daar invloed op.

Een opmaat voor deze visie is op onderdelen in hoofdstuk 2 van dit Projectplan gegeven.

### B) Gebiedsvisies

In Ermelo zijn grofweg drie grote clusters van vakantieparken te onderscheiden. Dit zijn Tonselseveld, Drieërweg en Horst. Daarnaast bevinden zich nog 'losse parken' of kleinere clusters. Deze clustervorming en de ligging/locatie hiervan is mede bepalend voor het toekomstperspectief van het park en/of het gebied.

In relatie met de 'Stimuleringsagenda Recreatie & Toerisme' wordt ook een meer gebiedsgerichte visie opgesteld met de volgende onderwerpen:

- wat zijn de potenties van de clustergebieden,
- hoe verhoudt het huidig gebruik zich met andere (aanpalende) functies en gebruik,
- welke type gebruik is hier meest toekomstbestendig,
- welke ontwikkelrichtingen worden voorgesteld voor de clustergebieden.

## 4. Bestemmingsplan(nen)

De veelzijdige verblijfsrecreatiesector heeft in het huidige bestemmingsplan de generieke bestemming 'Verblijfsrecreatie'<sup>2</sup> gekregen. Voor het uitwerken van het ontwikkelperspectief en het veranderperspectief is het gewenst te onderzoeken of deze generieke bestemming voldoende aansluit bij het huidige gebruik en de uit te werken toekomstperspectieven.

In regionaal verband wordt hier ook naar gekeken; zo is in het bestemmingsplan Krachtighuizen van de gemeente Putten op basis van de mate van uitponing en de nabijheid van Natura2000 een onderscheid

<sup>2</sup> In de bestemming Verblijfsrecreatie is wel onderscheid gemaakt in bebouwingsdichtheden, afhankelijk van de locatie.

gemaakt in de ontwikkelingsruimte.

Verder vraagt het actualiseren van het bestemmingsplan ook borging van het toekomstig gebruik, om daarmee ook structureel te verankeren dat recreatieterreinen in de toekomst niet opnieuw 'afglijden'. Dit doet zich in het bijzonder voor bij vraagstukken rond uitpanding.

#### 5. Handhavingstrategie

De inzet van handhaving kan één van de belangrijkste succesfactoren zijn voor het project. Immers handhaving kan eigenaren/ondernemers met een park waarin het huidige gebruik in strijd met de bestemming, 'stimuleren' om verder in gesprek te treden en zich te bewegen in andere ontwikkelrichtingen. Met handhaving zal zorgvuldig en strategisch worden omgegaan niet als doel, maar als middel. Daarbij willen we bereiken dat ondernemers geholpen worden met het tegengaan van permanente bewoning, en dat ongewenst gebruik wordt tegengegaan. In de regio is inmiddels ervaring opgedaan met verschillende wijzen van handhaven, van individuele aanpak tot parkgerichte acties. In 2015 vindt in Ermelo een evaluatie van huidige beleid plaats. In relatie daarmee zal in het kader van Kwaliteitsimpuls Verblijfsrecreatie een handhavingstrategie specifiek voor vakantieparken worden opgezet waarin de mogelijkheden en beperkingen worden afgewogen. Hierin worden resultaten van regionaal opgedane ervaringen meegenomen, als ook de financiële en personele effecten.

#### ***Uitvoeringsfase***

In de uitvoeringsfase komen verschillende sporen (economisch, veiligheid, RO) bij elkaar. Onze aanpak kenmerkt zich door de combinatie van een sectorale, gebiedsgerichte en een individuele/park aanpak. Bij een sectorale aanpak gaat het om een vertaling van de visie op toerisme/recreatie naar beleid geldend voor de gehele sector. Dit moet gebeuren om van daaruit een gerichte ontwikkelingen mogelijk te maken en duidelijke kaders te hebben voor ondernemers.

Daarnaast staat gebiedsgericht beleid: Wat willen we met een bepaald gebied? Willen we transformeren van toeristische naar andere functie of juist het toerisme stimuleren op deze locatie (vb Tonselse Veld). Tenslotte gaan we met ondernemers/vve's/eigenaren in gesprek over hun visie op de toekomst. Deze drie invalshoeken leiden tot een compleet beeld, tot versterkingen, maar mogelijk ook tot (belangen)tegenstellingen.

Op basis van de richtinggevende visies kan uitvoering gegeven worden aan het project. Hierbij worden de volgende werkzaamheden verricht:

#### 1. Regionale of lokale business case groei- en krimp

Herstructurering en revitalisering kan ook aanleiding zijn voor sanering van recreatiebedrijven. Om het proces van sanering op gang te brengen is het van belang om over financiële instrumenten te beschikken. Eén van de instrumenten die hierbij ingezet kunnen worden is een business case waarin groeiwensen met saneringslocaties worden verbonden.

Met een (lokale) groei- en krimpstrategie kan de regio of de gemeente een proces van bedrijfsbeëindiging en bedrijfsopvolging voor recreatiebedrijven op gang brengen. In combinatie met een functieveranderingbeleid voor recreatiebedrijven kunnen terreinen zonder toekomstperspectief herontwikkeld worden ten behoeve van andere functies. De hiermee vrijgekomen oppervlakte van de op te heffen recreatieterreinen kan worden ingezet voor uitbreiding van bedrijven met een groeiambitie; deze bedrijven betalen een vergoeding voor het overnemen van deze ruimte.

Om dit beheersbaar en stuurbaar te maken zal een business case worden opgesteld. Hierin worden de ideeën rondom vereveningsfondsen nader uitgewerkt en wordt gezocht naar financieringsmodellen. Of de business case sec voor Ermelo dan wel intergemeentelijke opgezet wordt zal later worden bepaald.

#### 2. Innovatieplatform ondernemers

Er wordt samen met een aantal ondernemers een innovatieplatform Vakantieparken opgericht. Dit platform dient als klankbord bij het vormgeven van de beleidsproducten en heeft als doel de innovatie in de sector verder te stimuleren.

Er wordt gestreefd naar het mobiliseren en motiveren van een vijf tot zeven ondernemers die nieuwe initiatieven, producten en ideeën ontwikkelen voor het recreatieve product Ermelo.

#### 3. Individuele aanpak (Gebiedsmakelaar)

Er is een goed beeld beschikbaar van de omvang en samenstelling van de sector, maar er is nog onvolledig inzicht op bedrijfsniveau. Wel is gebleken dat ieder park uniek is. Op meerdere parken zal een strategie en aanpak nodig zijn. Hiervoor wordt een gebiedsmakelaar ingezet, die in overleg met ondernemers toekomstperspectieven in beeld brengt en per park, cluster van parken en gebied kan schakelen om te komen tot toekomstgerichte oplossingen. Het aantal en de keuze welke parken op deze wijze worden opgepakt zal nader worden bepaald. Vanzelfsprekend zal niet op alle parken een individuele aanpak nodig zijn of gewenst zijn. Criteria als ambitie, ondernemingszin, huidig gebruik,

locatie zijn bepalend bij de te maken keuzen. (NB: De eerste aanzetten mbt de aanpak van de gebiedsmakelaar zijn opgenomen in bijlage 2.)

4. *'Transitieprojecten'*

De uitdagingen rondom vakantieparken zijn groot en deels nieuw. Dit vraagt, naast beleidsvorming, om een praktijkgerichte aanpak. Daarmee wordt:

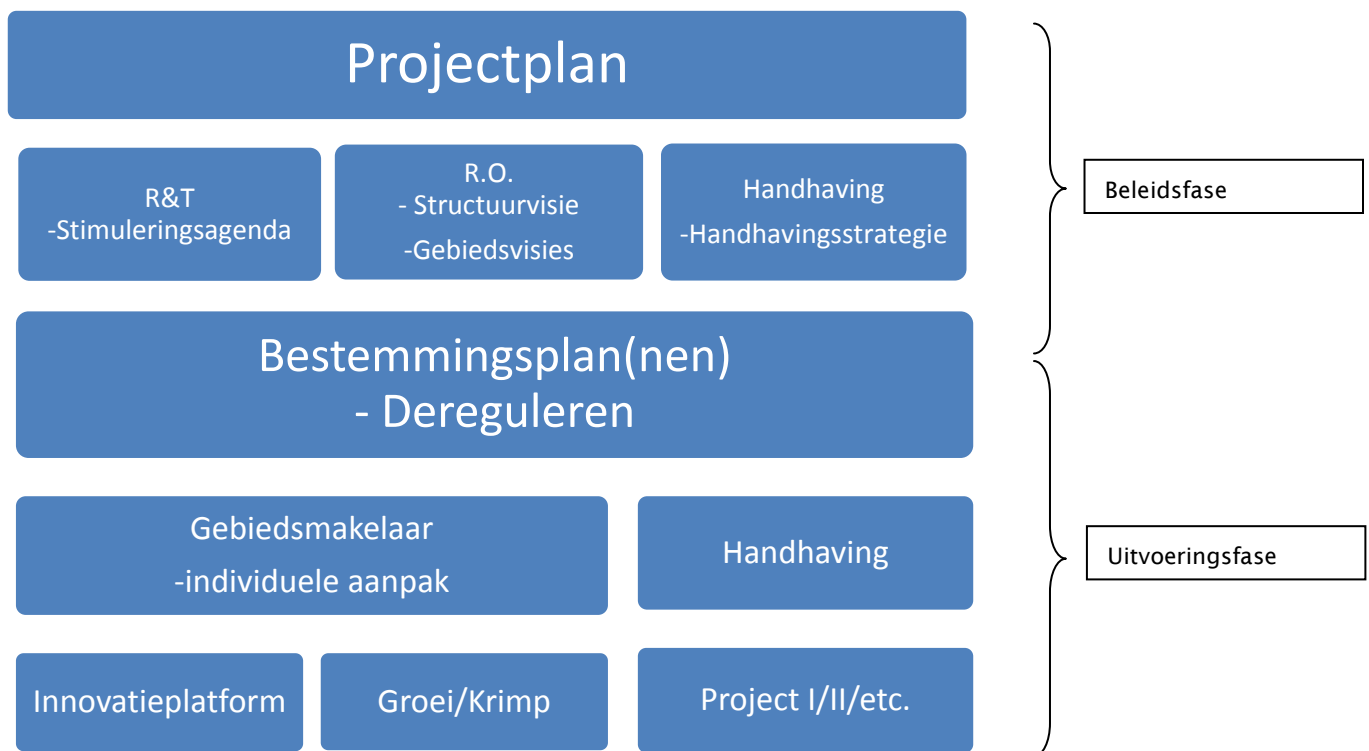
- het beleidsinstrumentarium opgesteld aan de hand van praktijkervaring,
- het instrumentarium direct getoetst aan de praktijk,
- draagvlak opgebouwd bij omgeving en ondernemers door resultaatgerichte aanpak.

Nu reeds wordt door ondernemers/vereniging van eigenaren aangedrongen op de noodzaak van resultaatgerichtheid. Om deze reden worden enkele transitieprojecten opgepakt. Met de ondernemers/vve's wordt vooruitlopend op de definitieve vaststelling van beleid voor specifieke parken naar een oplossing gezocht. Dit heeft voordelen maar kent ook risico's: de ontwikkeling van deze projecten kan contrair zijn aan en later stadium gekozen beleidsrichting. Hiervan zijn we ons bewust. Goed monitoren van de voortgang is daarom belangrijk, en bijsturing moet nog tot in de uitvoering kunnen plaatsvinden.

Deze aanpak past ook goed in de regionale aanpak, waarbij in verschillende gemeenten reeds een aantal pilots rond herbesteding van recreatieterreinen gestart zijn.<sup>3</sup> Op dit moment zijn er in Ermelo een aantal potentiële projecten, met zeer diverse uitdagingen, in beeld. Hierover zal regionale afstemming worden gezocht.

5. *Handhaving*

De wijze waarop handhaving (strategisch) binnen het lokale project Kwaliteitsimpuls Verblijfsrecreatie wordt ingezet zal in nader overleg en met de regiogemeenten worden uitgewerkt.



<sup>3</sup> Putten: huisvesting arbeidsmigranten; Oldebroek: herbesteding naar wonen



### Projectgroep

De projectgroep zorgt voor de dagelijkse voortgang van werkzaamheden, realisatie van (beleids)producten en bewaakt de integrale voortgang.

#### *Deelname:*

|                                      |  |
|--------------------------------------|--|
| Projectleider:                       | Interne coördinatie project, contactpersoon programmamanager   |
| Beleidsmedewerker recreatie/toerisme | Beleidsproducten, contactpersoon T&R Vitale Vakantieparken   |
| Ruimtelijke Ordening:                | Beleidsproducten RO/structuurvisie/bestemmingsplan   |
| Financiën:                           | Opstellen Business Cases, vereveningsfondsen, projectbudgetten   |
| Veiligheid:                          | Beleidsvorming/strategie   |
| Handhaving:                          | Uitvoering handhaving, contacten ondernemers   |
| Communicatie:                        | Interne en externe communicatie, strategie en uitvoering   |
| Op afroep beschikbaar:               | Volkshuisvesting, burgerzaken (inschrijving GBA), welzijn (maatschappelijke opvang), stedenbouw, groen |
| Vergaderfrequentie:                  | 1x per maand   |

### Stuurgroep:

Stuurt het project op beleidsuitgangspunten, geld en qua planning. Ook de beleidsafstemming tussen de portefeuillehouders vindt hier plaats. Handhavingsacties versus beleidsuitvoering/voorbereiding.

#### *Deelname:*

|                               |  |
|-------------------------------|--|
| Bestuurlijk verantwoordelijk: | E. Heutink (vz)  |
| Bestuurlijke deelname:        | A. Baars, J. vd Bosch  |
| Ambtelijk:                    | Projectleider, Coördinator<br>Ambtelijke ondersteuning afhankelijk van de agenda |
| Vergaderfrequentie:           | 1x per 3 maanden regulier  |

### Klankbordgroep

Uit het veld (ondernemers, makelaars, exploitanten, etc) wordt een klankbordgroep geformeerd waarin ondernemers, vve's, en andere belangengroeperingen zitting hebben. Daarnaast wordt kennis en ervaring uit andere regio's ontsloten. Vanuit Universiteiten/Hogescholen zijn al meerdere studies in dit kader verricht. Ook vanuit de sector bestaat in andere regio's ervaring. Experts zullen worden benaderd om deel te nemen in de klankbordgroep, dan wel op ad-hoc basis mee te denken en expertise te delen. Met de klankbordgroep wordt de voortgang en gekozen richtingen besproken. De klankbordgroep heeft een adviserende functie.

#### *Deelname:*

NTB

### **Communicatie**

Over het project wordt intern gemeentelijk gecommuniceerd via de project- en stuurgroep. De externe communicatie vindt plaats op verschillende wijzen:

#### *Individuele ondernemers/vve's/eigenaren*

In de inventarisatiefase zijn ondernemers op verschillende momenten en wijzen betrokken. Bij de uitvoering van de projecten zijn ondernemers veelal de initiatiefnemers. In overleg met deze ondernemers worden deze cases uitgewerkt. Zij blijven als initiatiefnemer bij de uitvoering aan het 'roer' zitten.

Daarnaast zal de gebiedsmakelaar frequent overleg hebben met individuele ondernemers.

Frequentie: projectafhankelijk

#### *Ondernemers*

Voor de ondernemers wordt in overleg met de klankbordgroep periodiek een informatieavond georganiseerd waarin zij op de hoogte worden gebracht van de voortgang van het project, waar visies worden gedeeld en waar ideeën over het vervolg kunnen worden gegenereerd. Bezien wordt of dit gecombineerde bijeenkomsten voor zowel ondernemers als VvE's kunnen zijn, of dat hier onderscheid in gemaakt moet worden.

Frequentie: 1x per half jaar

### *Pers/Nieuwsbrieven/Website*

Het project vraagt om een zorgvuldige communicatie. Niet alleen raakt het direct individuele ondernemersbelangen, ook kunnen snel ongewenste beelden ontstaan.

Het is belangrijk 'pro-actief' te blijven communiceren over de voortgang van het project. Dit onder andere om ondernemers betrokken te houden. Daarnaast is het van belang dat ook de communicatie richting pers vanuit het project, en zeker ook in relatie tot het regionaal programma Vitale Vakantieparken gestructureerd blijft verlopen.

De wijze waarop en de vorm waarin de 'pro-actieve' projectcommunicatie wordt opgepakt en ingericht wordt nader uitgewerkt in een communicatieplan.

### Vitale Vakantieparken

Vanuit het programma Vitale Vakantieparken loopt een traject om over de communicatie regionaal afspraken te maken (wie doet wat, wie informeert wie, wat zijn de boodschappen, etc.). Ermelo is, als deelnemer binnen Vitale Vakantieparken, hier op aangesloten, en participeert in de traject.

### **Planning**

Het project wordt gestuurd door de gemeente, binnen de regionale context. Daarmee wordt de planning van dit project mede bepaald door de voortgang van het programma Vitale Vakantieparken en vice versa.

Na het vaststellen van dit projectplan wordt direct een aanvang gemaakt met het opstellen van de beleidsproducten. Dit zal in 2015 zijn beslag krijgen. Parallel worden in het eerste kwartaal van 2015 de eerste 'transitieprojecten' opgepakt (al dan niet in samenwerking met de regio).

Op basis van de beleidsproducten en de daarin gekozen richtingen is eind 2015 een programma beschikbaar per gebied, parkencluster of individueel park.

(De planning is opgenomen in bijlage 3)

### **Middelen/Inzet**

De financiering van het project vitale vakantieparken vindt deels plaats vanuit het regiocontract en deels vanuit de gemeente. Concreet worden de ingezette uren gebruikt als 'cofinanciering'. Daarnaast is vanuit Vitale Vakantieparken voor de gemeente Euro 20.000,= beschikbaar voor het maken van beleidsproducten.

De middelen benodigd voor uitvoering van dit project passen binnen de programmabegroting, en worden specifiek belegd in het Economisch Programma. Voor het project zijn de volgende middelen benodigd: Euro 50.000,= in 2015 en van 2016 tot 2018 Euro 30.000,= per jaar.

Vooralsnog wordt uitgegaan van de volgende inzet in 2015:

|                              |               |
|------------------------------|---------------|
| Projectleider                | 2 dgn./week   |
| Beleidsmedewerker R&T        | 0,5 dgn./week |
| Beleidsmedewerker RO         | 1,5 dgn./week |
| Medewerker Financiën         | 120 uur       |
| Beleidsmedewerker Veiligheid | 240 uur       |
| Medewerker Handhaving        | ntb           |
| Communicatie                 | 200 uur       |

Het beschikbare budget vanuit RNV van Euro 20.000,= wordt ingezet voor externe ondersteuning bij het opstellen van de visies.

Vanuit de regio wordt momenteel in beeld gebracht welke financieringsinstrumenten ingezet kunnen worden. Hierover is nadrukkelijk overleg met de provincie en Oost nv. Vanuit Ermelo wordt hierbij aangesloten en wordt dit gestimuleerd.

### **Risico's**

Kwaliteitsimpuls Verblijfsrecreatie is een omvangrijk, maatschappelijk gevoelig en langdurig project. De rollen die gemeente in het project kan nemen verschillen per fase, spoor en gekozen aanpak ook sterk. Aan het project zijn dan ook een aantal risico's verbonden. Het goed en nader uitvoeren van een risicoanalyse en opzetten van risicomanagement is daarom noodzakelijk (iom Vitale Vakantieparken). Daarbij dienen niet alleen de risico's te worden geïnventariseerd maar ook de beheersmaatregelen/kosten.

Op voorhand kunnen de volgende belangrijke risico's worden benoemd:

Intergemeentelijk programma/ gemeentelijk project:

Het project bevindt zich hierdoor in een complexe bestuurlijk/ambtelijke omgeving. Het is daardoor niet volledig stuurbaar binnen de Ermelose context. Het risico op 'stroperigheid' is daarmee aanwezig, waardoor te weinig/langzaam resultaten worden bereikt en het externe draagvlak afneemt. Echter, het is daarmee ook direct een kans als een en ander goed opgepakt en georganiseerd wordt realiseren binnen de regionale context een versnelling en is er meer uitvoeringskracht. Tevens is de impact van het regionaal programma groter, waardoor een grotere exposure mogelijk is, en daarmee de mogelijkheden om de Noord Veluwe op de kaart te zetten.

Ondernemersinzet:

Binnen het project wordt van ondernemers inzet, capaciteit en creativiteit verwacht. Niet alle ondernemers kunnen/willen de ruimte vrijmaken. Het risico bestaat op een te kleine participatie en inzet. Ook hier bestaat de contramale. Indien we het enthousiasme aanwakkeren en de inzet van ondernemers weten te mobiliseren ontstaat een vliegwiel effect waardoor verwachte resultaten ook daadwerkelijk bereikt kunnen worden.

Weerstand:

Het project vraagt soms om een ondernemende gemeente die de nek uitsteekt. Dit kan weerstand oproepen, zowel intern bestuurlijk als extern in het veld, zeker wanneer projecten minder goed lopen.

Te weinig zichtbaar:

In 2015 worden veel beleidsproducten voorbereid. Hiermee is de zichtbaarheid naar buiten mogelijk (te gering). Wel wordt met een aantal projecten en een innovatieplatform gestart. Desondanks kan het beeld ontstaan dat er te weinig resultaten worden bereikt.

## Bijlagen

### Bijlage 1: Inventarisatie Huidige Stand van Zaken

#### De huidige situatie op vakantieparken

In 2013 en 2014 zijn, in het kader van het regionale project Vitale Vakantieparken diverse onderzoeken uitgevoerd om een beeld te krijgen van de bestaande vakantieparken in de regio. Uit een quick scan in 2013 is onder meer gebleken:

- dat er in de regio ruim 300 vakantieparken zijn,
- dat het aanbod kwantitatief groter is dan de vraag,
- dat het aanbod kwalitatief niet goed aansluit bij de vraag; bijna 80 % van het aanbod aan vakantie woningen is gekwalificeerd als 'gedateerd',
- dat een aanmerkelijk deel van de vakantie woningen wordt gebruikt voor doeleinden waarvoor deze niet zijn bedoeld, zoals verhuur aan buitenlandse werknemers en permanente bewoning.

De situatie op de parken in Ermelo verschilt niet veel van dit regionale beeld. Dit wordt bevestigd door de informatie uit de parkenatlas, welke in 2013 door ons werd opgesteld.

Uit de parkenatlas blijkt verder dat er in Ermelo 98 terreinen zijn welke voor de openluchtrecreatie zijn bestemd. Deze terreinen laten zich als volgt onder te verdelen:

- 16 gemengde bedrijven: toeristisch kamperen in combinatie met jaarplaatsen
- 6 minicampings/boerencamping
- 76 bedrijven met uitsluitend jaarplaatsen
  - Waarvan 27 worden geëxploiteerd door een ondernemer
  - Waarvan 49 in beheer zijn bij een vereniging van eigenaren.

Uit de Inventarisatie Verblijfsrecreatie gemeente Ermelo, welke in het voorjaar van 2014 werd opgesteld, blijkt verder dat:

- Het aanbod overwegend kleinschalig is; meer dan de helft van de parken is kleiner dan 30 eenheden, de gemiddelde oppervlakte is 2,8 hectare (Recron hanteert als norm minimaal 5 hectare voor een zelfstandig bedrijf)
- Er een hoge mate van uitponing is
- Er veel bedrijven zijn waar de meeste eenheden niet-wisselend verhuurd worden (jaarplaatsen)
- De meeste parken geen tot weinig werkgelegenheid genereren
- De meeste parken nauwelijks voorzieningen bieden
- Op circa de helft van de parken sprake is van permanente bewoning
- Bij één op de vijf parken ook bedrijvigheid door 'bewoners' plaatsvindt
- Ondernemers veelal niet weten op welke doelgroep zij zich richten; er wordt overwegend aanbodgericht gewerkt
- Er wordt weinig samengewerkt tussen ondernemers
- Een meerderheid van de ondernemers somber is over de toekomst
- Met enige voorzichtigheid moet gesteld worden dat er weinig ondernemerschap aanwezig is

Achter de slagboom is vaak sprake van een wereld op zich. Uit onderzoek naar veiligheids- en leefbaarheidsproblemen op en rond parken (Beke, 2014) blijkt dat er op een zeer beperkt deel van de parken sprake is van sociale problemen en dat de leefbaarheid er onder druk staat. Voor zover nu bekend is er een beperkt aantal terreinen waar extra aandacht vereist is.



## Bijlage 2: Gebiedsmakelaar

De gebiedsmakelaar vormt in de uitvoeringsfase de schakel tussen ondernemer(s) en de gemeente. Hij gaat per ondernemer/park inventariseren welke toekomstwensen/-perspectieven er liggen en koppelt deze aan het opgestelde beleid.

Globaal wordt de volgende aanpak gehanteerd:

1. Duidelijkheid over het ontwikkelperspectief en het veranderperspectief:
  - wat heeft de gemeente te bieden,
  - waar valt over te praten,
  - hoe moet een en ander georganiseerd worden.
2. Wanneer duidelijk is wat de mogelijkheden zijn die de gemeente wil bieden:
  - individuele gesprekken met terreineigenaren over het gewenste toekomstperspectief,
  - wat wil de ondernemer/eigenaar,
  - wat wil de gemeente,
  - waar komen we op uit.
3. Wanneer de uitkomst van de individuele gesprekken 'doorgaan of terug naar recreatie is':  
Het bedrijf:
  - houdt de bestemming recreatie,
  - kan waar mogelijk gebruik maken van mogelijkheden uit het ontwikkelperspectief
  - mag van de gemeente steun verwachten bij (nb deze steun kan ook bestaan uit handhaving).
4. Wanneer de uitkomst van de individuele gesprekken 'einde recreatie' is:  
Het overleg tussen gemeente en de ondernemer/eigenaar moet duidelijk maken wat voor de locatie voor beide partijen de beste invulling is. Afhankelijk van de mogelijkheden die de gemeente kan bieden spelen daarbij ook een rol:
  - met welke invulling valt ruimtelijk de meeste winst te behalen,
  - welke invulling is in economisch opzicht (werkgelegenheid, nieuwe bedrijvigheid) het meest aantrekkelijk,
  - welke invulling draagt bij aan versterking van de recreatie op andere locaties in de gemeente of de regio,
  - welke invulling is haalbaar en betaalbaar.

## Bijlage 3: Planning

| Planning op Hoofdlijnen Project 'Kwaliteitsimpuls Verblifsrecreatie' |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
|--|--------|----------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|--------------------------------|
|  | nov-14 | dec-14   | Q1 15 | Q2 15 | Q3 15 | Q4 15 | Q1 16 | Q2 16 |                                |
| <b>Project plan</b>  |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| Besluitvorming B&W Raadsvoorstel                                     |        | 1/2 dec. |       |       |       |       |       |       |                                |
| Programmaplan Economie (kredietaanvraag)                             |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| <b>Fase 1: Beleidsvorming</b>  |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| <i>Intergemeentelijke structuurvisie</i>                             |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| Inventarisatiefase   |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| Vertaling naar lokale plannen  |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| Opstellen structuurvisie   |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| Bestuurlijke besluitvorming (eigen dynamiek buiten dit project)      |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| <i>Stimuleringsagenda T&amp;R</i>                                    |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| <i>Visie Kwaliteitsimpuls Verblifsrecreatie</i>                      |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| Opstellen Bestuurlijke besluitvorming                                |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| <i>Gebiedsvisies</i>   |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| Opstellen Bestuurlijke besluitvorming                                |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| <i>Bestemmingsplannen</i>  |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| Opstellen Bestuurlijke besluitvorming                                |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| <i>Handhavingstrategie</i>   |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| Opstellen Bestuurlijke besluitvorming                                |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| <b>Fase 2: Uitvoering</b>  |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| <i>Transitieprojecten</i>  |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| Inventarisatie/beschrijving keuze uitvoering/realisatie              |        |          |       |       |       |       |       |       | => doorlopend tot eind project |
| <i>Groei/Krimp (business case) (om RNV Vitale Vakantieparken)</i>    |        |          |       |       |       |       |       |       | => doorlopend tot eind project |
| Opstellen groei krimp Financiële business case                       |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| Besluitvorming   |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| <i>Innovatieplatform</i>   |        |          |       |       |       |       |       |       |                                |
| Inventarisatie/beschrijving Bijeenkomsten                            |        |          |       |       |       |       |       |       | => doorlopend tot eind project |
| obv te formuleren strategie  |        |          |       |       |       |       |       |       | => doorlopend tot eind project |